

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:
201302680-3
(Bes oppgitt ved henvendelse)

Deres ref.:

Dato:
Kristiansand, 06.06.2013

NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014. Høringsuttalelse fra Kristiansand kommune

Vi viser til brev, datert 11.03.2013, fra Kulturdepartementet med invitasjon til høring på NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014. Høringsfrist 01.07.2013.

Kristiansand kommune behandlet høringsuttalelse til Kulturutredningen 2014 i kulturstyret 22.05.2013 og i formannskapet 29.05.2013.

Høringsuttalelsen er konsentrert om de områder som berører kommunens kulturpolitikk. Uttalelsen består av generelle merknader, samt synspunkter knyttet til følgende fem av tilrådingene i kapittel 16:

- Nasjonale mål for kultur
- Ytringskultur som kulturpolitikkenes ansvarsområde
- Tid for et lokalt kulturløft
- Kulturpolitikkenes sektoransvar
- Kulturpolitikkenes lovgrunnlag

I tillegg har Kristiansand kommune forslag knyttet til de regionale kompetansesentrene.

Vi takker for arbeidet som er utført ved produksjon av Kulturutredningen 2014 og for vår mulighet til å komme med høringsuttalelse.

Med hilsen

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Annelise Aasheim Hornang
seniorrådgiver

Vedlagt: Høringsuttalelse

HØRINGSUTTALELSE

Høringsuttalelsen er konsentrert om de områder som berører kommunens kulturpolitikk.

Generell kommentar

Kristiansand kommune mener Enger-utvalget har gjort et grundig arbeid i sine analyser, drøftinger og vurderinger. Kristiansand kommune vil berømme utvalget for en velskrevet rapport som gir en solid gjennomgang av kulturpolitikken. Det er verdifullt at vi med dette har fått landets første offentlige utredning om grunnlaget for en kulturpolitikk.

Kristiansand kommune vil imidlertid beklage at det i et slikt grundig og godt arbeid ikke er lagt mer vekt på å gi en vurdering av storbyenes rolle i den nasjonale kulturpolitikken. I de ti største byene bor mer enn 30 % av landets innbyggere. Som kulturelle hovedsteder i sine respektive regioner representerer disse byene mer enn halvparten av Norges befolkning. Når utvalget snakker om *kommunene*, blir det en beskrivelse som ikke fanger opp de helt særlige utfordringene Kristiansand får som regional kulturhovedstad. Det er en rekke forhold i små og mellomstore kommuner i Norge som ikke er like påtrengende i en større bykommune, samtidig som storbyene har en helt egen rolle som vertskommuner for statlig (del-)finansierte landsdelsinstitusjoner. Dermed mangler utredningen en ordentlig beskrivelse av et sentralt element i en helhetlig nasjonal kulturpolitikk. Utvalget fikk gjennomført en delutredning om fylkeskommunenes rolle i kulturpolitikken – de burde også hatt en delutredning om storbyenes rolle. Vi registrerer også at heller ikke i dette NOU-utvalget er landsdelen vår representert.

Uttalelse til tilrådingen i kapittel 16

Nasjonale mål for kultur

Utvalget peker på at det å føre en offensiv kulturpolitikk er en nødvendig oppgave for offentlige myndigheter. Utvalget understreker betydningen av å opprettholde og styrke den kulturelle infrastrukturen som en viktig forutsetning for et levende demokrati. Kunst og kultur er en ressurs som er ulikt fordelt i befolkningen. Kulturpolitikken bidrar til et mer rettferdig kulturliv. Det må legges til rette for et mangfold av kunstnere og kulturuttrykk, og for at hele befolkningen skal kunne delta i kunst- og kulturlivet. Utfordringen med å skape et inkluderende kulturliv som gjenspeiler det kulturelle mangfoldet i samfunnet, er avgjørende for kulturpolitikkenes legitimitet. De nasjonale målene for kulturpolitikken bør være demokrati, rettferdighet og mangfold.

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til at begrepene *demokrati*, *rettferdighet* og *mangfold* legger grunnlaget for en offentlig kulturpolitikk.

Ytringskultur som kulturpolitikkenes ansvarsområde

Utvalget foreslår å avgrense det kulturpolitiske ansvarsområdet i tråd med begrepet «ytringskultur». Dette er et begrep som fremstår som både romslig og avgrensende. Romslig fordi det omfatter både den profesjonelle og den frivillige og amatørbaserte kulturvirksomhet, avgrensende fordi det begrenser seg til virksomheter som har et ekspressivt hovedformål.

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til utvalgets forslag om avgrensning av det kulturpolitiske ansvarsområdet til *ytringskultur*.

Tid for et lokalt kulturløft

Utvalget mener den kulturelle grunnmuren må styrkes og foreslår et lokalt kulturløft. Styrking av kulturskole, åpne bibliotek, blomstrende kulturaktivitet i øvings- og fremføringslokaler, samt frivillig innsats blant annet i korps og kor, forutsetter større oppmerksomhet og mer

penger også fra statlig hold sier utvalget. Og mener derfor det kan være behov for å vurdere øremerking av midler til lokalt kulturløft i kommunene i en tidsavgrenset periode. Disse midlene bør særlig rettes inn mot tiltak som:

- folkebibliotekene
- kulturskolene
- innføring av en dirigentlønnsordning
- øvings- og fremføringslokaler i det lokale kulturlivet

Kristiansand kommune er enig i at det er tid for å styrke den kulturelle grunnmuren gjennom et lokalt kulturløft.

Kristiansand kommune mener det med dagens inntektssystem i kommunene vil være prinsipielt feil å legge til rette for øremerking til spesielle tjenester. Dette bør likevel ikke være til hinder for statlig bidrag gjennom økte frie midler i samspill med det lokale selvstyret.

Kulturpolitikens sektoransvar

Kulturen er sektorovergripende og de fleste departementer har ansvar for kulturaktiviteter og deler av kulturarven. Slik bør det fortsatt være, men utvalgets vurderinger av utviklingen innenfor deler av kulturlivet, tilsier at det bør gjøres flere organisatoriske endringer. Mer spesifikt mener utvalget at:

- ansvaret for kulturskolene bør overføres fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet.
- det bør vurderes om ansvaret for de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene skal flyttes fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet til Kulturdepartementet.
- det bør vurderes om ansvaret for fritidsklubbene skal flyttes fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet til Kulturdepartementet.
- det bør vurderes om ansvaret for kulturminnevernet bør flyttes fra Miljøverndepartementet til Kulturdepartementet.

Utvalget mener altså at Kulturdepartementets ansvarsområde bør utvides.

Kristiansand kommune er enig i at Kulturdepartementets ansvarsområde bør styrkes med de kulturaktiviteter som naturlig hører hjemme her. Det gjelder kulturskolene, fritidsklubbene og de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene. I Kristiansand kommune er disse tjenesteområdene sentrale deler av kulturektoren og viktige elementer i den kulturelle grunnmuren. Kristiansand kommune er også enig i at kulturminnevernet flyttes til Kulturdepartementet.

Kulturpolitikens lovgrunnlag

Som en konsekvens av ovennevnte vurderinger og forslag mener utvalget at det er nødvendig å styrke lovgrunnlaget for kulturpolitikken på flere av dens virkeområder. Utvalget foreslår derfor:

- at kulturloven utstyres med bestemmelser som gjør den til aktivt verktøy og som gir kommuner og fylkeskommuner ansvar for å utvikle planstrategier på kulturområdet.
- at kultur tas inn i Plan- og bygningsloven på linje med folkehelse.
- som en konsekvens av at ansvaret for kulturskolen flyttes til Kulturdepartementet, at opplæringsloven endres, og at kulturloven utstyres med bestemmelser tilsvarende § 13-6 i opplæringsloven.
- at voksenopplæringsloven § 7 suppleres med en bestemmelse om kommunalt ansvar for behovsprøvd lager.

Kristiansand kommune er ikke enig i at kulturloven utstyres med bestemmelser om utvikling av planstrategier. Kristiansand kommune ser at det kan være behov for dette i mindre kommuner, men er likevel skeptisk til statlig detaljstyring. Kristiansand kommune har hatt strategidokument for kulturpolitikken siden 2002 og har i 2013 vedtatt Kulturstrategi 2013-2023.

Kristiansand kommune er ikke enig i at kultur tas inn i Plan- og bygningsloven. Dette kan føre til at det blir fokus på plantekniske minimumskrav fremfor lokale tilpasninger hvor kraftsamling i større sentre prioriteres.

Kristiansand kommune er enig i at opplæringsloven og kulturloven endres som følge av flytting av ansvar for kulturskolen. I Kristiansand kommune har Kulturskolen vært underlagt kultursektoren siden 1997.

Kristiansand kommune er enig at voksenopplæringsloven suppleres vedrørende behovsprøvd lager. Dette er særlig et tydelig behov for korps-aktivitetene.

Styrke regionale kompetansesentre

De regionale kompetansesentrene, for eksempel innen musikk, film, litteratur, spiller en viktig rolle for utviklingen av kulturlivet i regionen, og bør prioriteres i en nasjonal kulturpolitikk.

Kompetansesentrene behandles i dag ulikt av staten, både i forhold til sjanger og mellom regionene. Det etterlyses en helhetlig politikk som sikrer utviklingsmuligheter over hele landet.